

Handläggare
Maria Karlsson
Telefon: 08-508 25 403

Till
Socialnämnden
2018-01-30

Ett Stockholm för alla - Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I stadens budget för 2016 angavs att kommunstyrelsen i samråd med kommunstyrelsens funktionshindersråd ska revidera stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016.

Det reviderade programmet har den nationella funktionshinderstrategin som utgångspunkt.

Förvaltningen anser att *Ett Stockholm för alla- Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023* är ett väl genomarbetat program som ger goda förutsättningar att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat en remiss till socialnämnden för besvarande angående Ett Stockholm för alla- Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023. Remisstiden sträcker sig till den 16 februari 2018. Övriga remissinstanser är bland annat samtliga stadsdelsförvaltningar och facknämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 24 januari och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 25 januari 2018.

Ärendet

Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning bygger på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Agenda 2030, Europakonventionen, svensk lagstiftning, den nationella funktionshinderspolicen¹ och stadens vision och funktionshinderspoliciska mål.

Programmet är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering.

Programmets innehåll

Den första delen beskriver utgångspunkter för programmet och olika utmaningar som finns när det gäller rätten för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på jämlika villkor utan diskriminering.

Den andra delen beskriver vad ett funktionshinderspolicperspektiv är och hur stadens nämnder och bolagsstyrelser ska använda det i arbetet med programmet.

Den tredje delen pekar ut åtta fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska i sin ordinarie planering precisera vilka aktiviteter de behöver genomföra inom de prioriterade områdena för att nå stadens mål och hur de ska samverka inom staden samt med andra aktörer. Under varje

¹ En funktionshinderspolic för ett jämlikt och hållbart samhälle, MFD juni 2016.

fokusområde lämnas också förslag på indikatorer som nämnder och bolagsstyrelser kan använda i stadens interna ledningssystem (ILS).

Den fjärde delen beskriver ansvarsfördelning och hur uppföljningen ska göras samt olika arbetssätt och verktyg som har visat sig användbara i funktionshinderspolitiskt arbete. Avslutningsvis beskrivs begrepp och definitioner. Här återfinns också en referenslista och en förteckning över de olika artiklarna i FN-konventionen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt, allra sist, ett schema över nämnders och bolagsstyrelser ansvar för olika fokusområden.

Skillnader i levnadsvillkor kvarstår

Programmet anger att ungefär 20 procent av Sveriges och stadens befolkning uppger att de har en funktionsnedsättning som påverkar det dagliga livet. Även anhörigas livssituation påverkas.

En utvärdering från Myndigheten för delaktighet (MFD) visar att personer med funktionsnedsättning fortfarande har betydligt sämre levnadsvillkor jämfört med den övriga befolkningen, även om personer med funktionsnedsättning inte är en homogen grupp och skillnader förekommer. Programmet beskriver också att de ekonomiska förutsättningarna för gruppen personer med funktionsnedsättning är sämre än för övriga befolkningen och andelen personer som saknar kontantmarginal är betydande i jämförelse med övriga befolkningen. För kvinnor med funktionsnedsättning beskrivs genomgående sämre levnadsvillkor än för män med funktionsnedsättning.

Ett funktionshindersperspektiv i arbetet

I arbetet med det reviderade programmet ska stadens nämnder och bolagsstyrelser använda ett funktionshindersperspektiv. Det består av fyra delar som innebär att:

- med universell utformning skapa lösningar som är tillgängliga för alla redan från början
- åtgärda befintliga brister i tillgänglighet
- använda individuella stöd och lösningar
- förhindra alla former av diskriminering av personer med funktionsnedsättning

Funktionshindersperspektivet kan liknas vid en tankemodell för arbetet med att identifiera, förebygga och undanröja hinder för delaktighet i samhället. Det ska också bidra till att stärka jämställdheten och barnrättsperspektivet.

Åtta fokusområden

Programmet omfattar åtta olika fokusområden som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta med. Samtliga fokusområden tar sikte på målen i stadens budget och vad som krävs för att förverkliga dem. De åtta fokusområdena är:

1. Rätten till arbete och försörjning
2. Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen
3. Rätten att kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms inne- och utemiljö samt att ha en fungerande bostad och garanteras säkerhet i kris
4. Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik
5. Rätten till bästa möjliga hälsa
6. Rätten till individuellt stöd
7. Rätten till en meningsfull fritid
8. Rätten att delta i demokratin

Fokusområdena tydliggör att programmet utgår från ett rättighetsbaserat arbetssätt och beskriver kommunens ansvar inom olika samhällsområden samt stadens ambitioner inom dessa områden.

Funktionshindersperspektivet ska användas i arbetet inom vart och ett av dessa fokusområden. Arbetet behöver utformas med hänsyn till varje nämnds och bolagsstyrelses uppdrag.

Genomförande och uppföljning

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att genomföra och förverkliga programmet. Detta görs inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten. Programmet utgör vidare en grund för samverkan inom staden.

Under varje fokusområde lämnas förslag på indikatorer som kan användas och anpassas utifrån vad som är ändamålsenligt för den egna verksamheten. Aktiviteter tas fram och följs upp i samråd med nämndernas eller bolagsstyrelsernas funktionshindersråd.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att det finns tillräcklig kunskap i organisationen för arbetet med programmet.

I avsnittet ”Arbetssätt och verktyg” beskrivs några metoder som tidigare använts framgångsrikt i funktionshinderspolitiskt arbete.

Det betonas att kunskap är en förutsättning i arbetet med programmet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att *Ett Stockholm för alla- Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023* är ett väl genomarbetat program som ger goda förutsättningar att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering.

Programmet har den nationella funktionshinderstrategin som utgångspunkt. De universella lösningarna lyfts fram som de som i första hand ska inkludera alla i samhället och programmet anger att alla ska kunna delta i den digitala utvecklingen.

Förvaltningen ser positivt på att programmet har för avsikt att utgöra en grund för samverkan och att de åtta fokusområden som lyfts utgår från ett rättighetsbaserat arbetssätt. Programmet är en angelägenhet för samtliga nämnder och bolagsstyrelser i staden. Förvaltningen vill emellertid poängtera att det behövs ett gediget arbete med spridning av programmet och kunskap om funktionshinderfrågor i alla berörda nämnder och bolagsstyrelser.

Bilagor

1. Ett Stockholm för alla – Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023